Afrikaans in ’n Meertalige Konteks Uitdagings vir HO

Die status van my voorlegging …

’N BELANGRIKE UITGANGSPUNT …

Taalbeleid en taalbeplanning gaan in die eerste plek oor die belange van mense en nie oor tale nie

TER ONDERSTEUNING …

“One critical limitation of the field is our tendency to what I call linguicentrism, a term I coin to mean ‘language-centered’ …
(however) language policy exists within a complex set of social, political, economic, religious, demographic, educational and cultural factors that make up the full ecology of human life.”
(Bernard Spolsky in Language Policy, 2004: ix)

“(the fact that) languages are not only objective, socially neutral instruments for conveying meaning, but are linked up with the identities of social or ethnic groups, has consequences for the social evaluation of, and the attitudes towards languages” (René Appel & Peter Muysken, in Ihemere, 2006)

DIE BELANGRIKHEID VAN MT VIR HO

- **Die nasionale transformasie-imperatief en die verantwoordelikheid van HO**
  - Om ’n pluralistiese samelewing te skep wat in alle opsigte suksesvol sal wees
  - MT ’n essensiële element hiervan (kyk bv talle verwysings in NOP)
  - Die belangrikheid van HO om die taal-markplein te definieer

DIE BELANGRIKHEID VAN MT VIR HO

- **Die rol van MT as instrument van kulturele en opvoedkundige verryking, ook in HO**
  - Moedertaalonderrig; verrykte leerervarings deur modelle soos CLIL; belang van MT vir die oordrag van kennis
  - Die belang van ondersteuningstrukture en dienste
  - Die huidige nasionale konteks?

DIE US SE INSTITUSIONELE VOORNEME EN STRATEGIE

Visie
Die Universiteit Stellenbosch as inklusief, innoverend en toekomsgerig: ’n plek van ontdekking en uitnemendheid waar sowel personeel as studente denkleiers is wat tot diens van alle belanghebbendes kennis bevorder.

HOE RAAK DIT DIE TAALBEPLANNING AAN DIE US?

- **Die US se verbintenis tot ’n meertalige benadering**
- **Belangrik dat voorgraadse aanbod in sowel Afrikaans en in Engels uitgebrei word**
- **Verskillende taalgebruikskonfigurasies**

doi.10.17159/2224-7912/2015/v55n1a15

- Parallelmediumonderrig
- Opvoedkundige tolking
- Dubbelmediumonderrig
- Enkelmediumonderrig, maar in beperkte gevalle

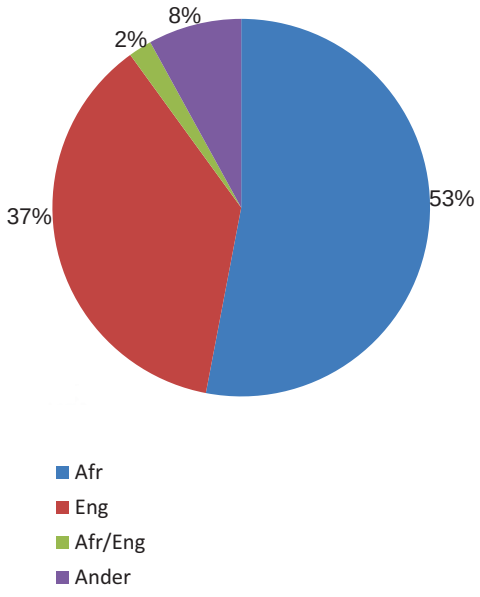
- **Voor- en nadele van die konfigurasies – daarom?**
- **Bevorderingsplan vir Afrikaans**
- **Bevorderingsplan vir isiXhosa**

TAALSENTRUMDIENSTE

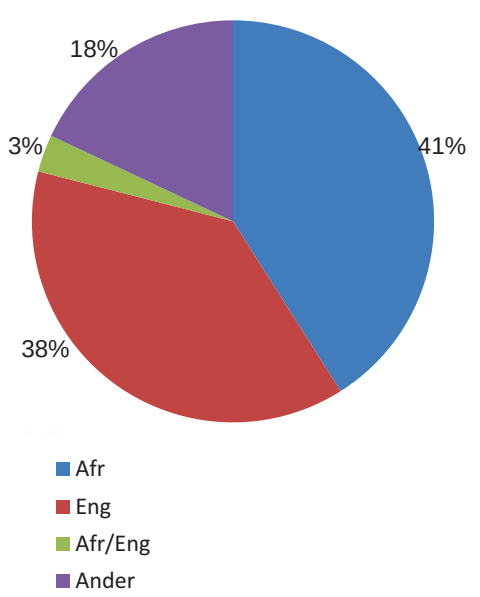
- Taalbeplanning
- Akademiese geletterdheid
- Taalverwerwing
- Professionele kommunikasie
- Skryf- en leesvaardigheidsontwikkeling
- Taaldienste, opvoedkundige tolking ingesluit
- Bevorderingsplanne Afrikaans en isiXhosa
- Taaltoetsing
- Navorsing

- **Posisie van Afrikaans aan die US, volgens 2013-jaarverslag …**

Voorgraads

Nagraads

doi.10.17159/2224-7912/2015/v55n1a15

TABEL 6: INSKRYWINGS VOLGENS HUISTAAL EN JAAR

TABLE 6: ENROLMENTS BY HOME LANGUAGE AND YEAR

Huistaal *Home Language*	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%	Getal *Number*	%
Afrikaans	13401	59.38	13373	57.05	13718	55.57	13975	53.25	13996	50.54	13502	47.89	12843	46.16	13399	48.16
Engels *English*	7392	32.75	8219	35.07	8780	35.57	9704	36.98	10220	36.90	10463	37.11	10313	37.07	10638	38.23
Afrikaans/Engels *Afrikaans/English*	352	1.56	372	1.59	429	1.74	717	2.73	988	3.57	1267	4.49	1483	5.33	539	1.94
isiXhosa	365	1.62	404	1.72	468	1.90	458	1.75	607	2.19	708	2.51	769	2.76	835	3.00
Ander SA amptelike taal *Other SA official language*	487	2.16	511	2.18	682	2.76	668	2.55	919	3.32	1121	3.98	1191	4.28	1395	5.01
Ander taal *Other language*	572	2.53	560	2.39	609	2.47	721	2.75	964	3.48	1132	4.02	1224	4.40	1350	4.85
TOTAAL ***TOTAL***	**22569**	**100.00**	**23439**	**100.00**	**24686**	**100.00**	**26243**	**100.00**	**27694**	**100.00**	**28193**	**100.00**	**27823**	**100.00**	**28156**	**100.00**

doi.10.17159/2224-7912/2015/v55n1a15

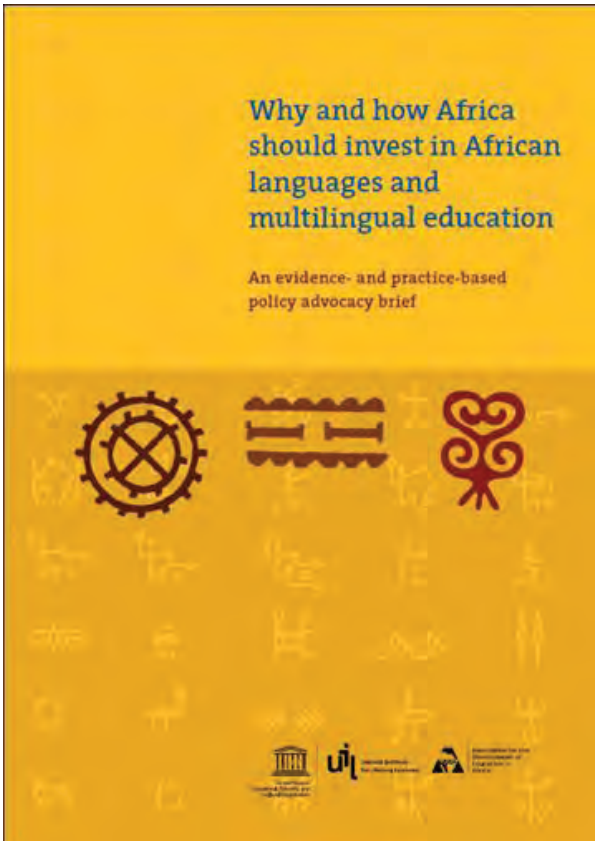
- **BESONDERE AKSIES TEN BEHOEWE VAN AFRIKAANS**

    - Gebruik van Afrikaans in alle fasette van die Universiteit se werksaamhede
    - Kursusse vir eie en internasionale studente
    - Taalsteun, ook tot voordeel van Afrikaanssprekende studente
    - Besondere projekte deur die Taalsentrum, Dept Afr en Ndl, ens
    - Woordfees
    - …

- **PROBLEME, UITDAGINGS EN OPLOSSINGS**

    - Nasionale beleid vs nasionale werklikheid
    - Beleidsvorming, -implementering, -bestuur
    - Houdings, onder ons universiteitsmense, maar ook in ons verskillende taalgemeenskappe
    - Bestuur en ondersteuning
    - Institusionele vs individuele meertaligheid – dikwels ’n ongemaklike spanning
    - Bemarking van meertaligheid

Voorbeeld:

doi.10.17159/2224-7912/2015/v55n1a15

Voorbeeld:

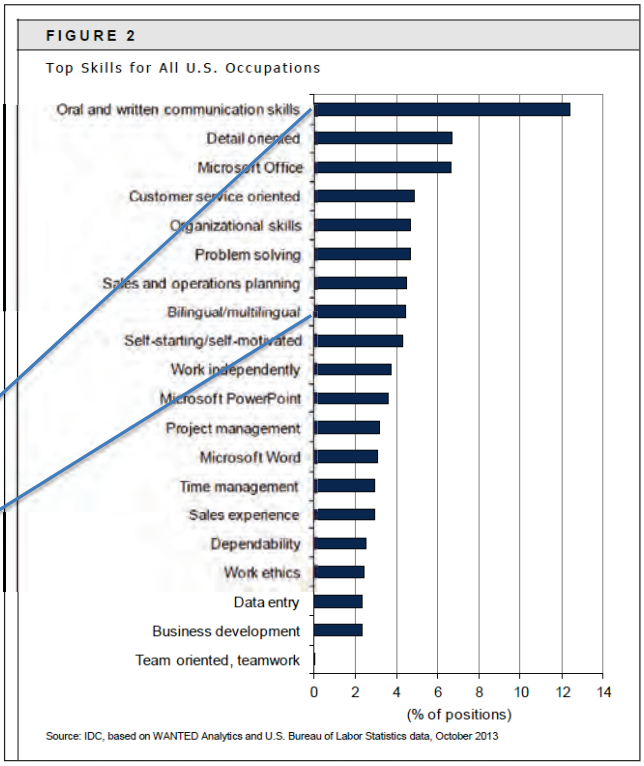
Bron:

IDC-verslag, 2013, VSA

SKILLS REQUIREMENTS FOR TOMORROW'S BEST JOBS Helping Educators Provide Students with Skills and Tools They Need

1

8

- **'N SLOTPERSPEKTIEF**
  - Afrikaans in Suid-Afrika?
  - Afrikaans en die Afrikaanse taalgemeenskap?
  - Afrikaans in die onderwys?
  - Afrikaans in HO?
  - Afrikaans by die US?
  - Afrikaans binne meertalige konteks?

Neville Alexander in 'n gedenklesing vir DCS Oosthuizen in 2001, Rhodes Universiteit)

> "that the educational institutions … should be singled out as the decisive agencies in shaping the linguistic markets …"

En verder …

> "Crucial to the understanding of how this market subjugates the speakers of language varieties other than the legitimate one(s) is the process by which speakers exercise self-censorship, a fact which arises from their completely rational assessment of what counts in the market concerned. It is this complicity in their own subjugation which is the greatest obstacle to any attempt to change conditions ruling on any linguistic market … 'the decolonisation of the mind'"

Leon de Stadler
Direkteur, US Taalsentrum
E-pos: lgds@sun.ac.za

doi.10.17159/2224-7912/2015/v55n1a15